

Atatürk Bulvarı 149-ANKARA

Konu:

İşaret ve No:

Tarih: 27.05.2009/16927

- İlgi: a) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğüne hitaben 01.04.2009 tarih ve 10599 sayılı yazımız,
b) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün 21.05.2009 tarih ve 2804 sayılı yazısı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Tahsilât" başlıklı 58 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası, ödeme süresi başlamış ve henüz vadesi geçmemiş aidatların tek çekimle kredi kartı ile ödenmesini ve vadesi geçmiş aidat ve gecikme zamlarının ise meclis kararıyla 12 aya kadar kredi kartı ile taksitlendirilmesini mümkün kılmaktadır.

Yukarıda anılan Yönetmelik hükmünün uygulanmasına ilişkin tereddüt oluşturan hususlar Sanayi ve Ticaret Bakanlığına ilgi "a" yazı ile intikal ettirilmiş olup, alınan cevabi ilgi "b" yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

İsmail KÖKSAL
Genel Sekreter

- Eki: 1- İlgi "a" yazı (4 sayfa)
2- İlgi "b" yazı (2 sayfa)

Dağıtım:

Oda ve Borsaların Genel Sekreterliklerine

T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

Sayı : B.14.0.İT.G.0.14.00.00-407.15-47721 2804
Konu : Kredi Kartıyla Aidat Borcu Ödemesi Yapılması

21 MAYIS 2009

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİNE
Atatürk Bulvarı No:149
06640 Bakanlıklar-ANKARA

İlgi: 01/04/2009 tarihli ve 10599 sayılı yazınız.

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun Geçici 16 ncı maddesi hükmü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 58 inci maddesi hükmü kapsamında, Birliğinizce bir genelge çıkarılmasının düşünüldüğüne değinilerek, bu meyanda uygulamada birliğin sağlanması amacıyla tereddüt edilen bazı konularda genelge öncesinde Bakanlığımız görüşünün bildirilmesi istenilen ilgede kayıtlı yazınızda yer alan hususlar incelenmiştir.

Bilindiği üzere, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 58 inci maddesi ödeme süresi başlamış ve henüz vadesi geçmemiş aidatların tek çekimle kredi kartı ile ödenmesini ve vadesi geçmiş aidat ve gecikme zamlarının ise meclis kararıyla 12 aya kadar kredi kartı ile taksitlendirilmesini mümkün kılmaktadır. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin olarak tereddüt edilen hususlara dair görüşlerimiz aşağıda açıklanmıştır.

1-Kredi kartı ile ödenen aidat asgari 20 gün sonra oda/borsa hesaplarına geçeceğinden, üyenin hangi tarihte borcunu ödemiş sayılacağı, (kartla ödemenin yapıldığı tarihte mi, hesaplara geçtiği tarih mi)konusu;

Bilindiği üzere, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun uygulanmasında; **kredi kartı**, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını (nakitsiz ödeme aracı) olarak tanımlanmıştır. **Kart çıkaran kuruluş** ise, banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşlar(banka) şeklinde tanımlanmıştır.

Üye işyeri, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile yaptığı sözleşme çerçevesinde kart hamiline mal ve hizmet satmayı veya nakit temin etmeyi kabul eden gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir. Bu tanıma göre, odalar ve borsalar, bu üçlü hukuki ilişkide üye işyeri konumundadır. Üye işyeri sözleşmesi, üye işyeri sıfatı ile oda ya da borsanın, kredi kartını nakit talep etmeksizin ödeme aracı kabul etmeyi, buna karşılık bankanın da kredi kartı sahibinin(oda üyesi) aidat borcunu odaya ödemeyi taahhüt ettiği sürekli borç ilişkisi sağlayan bir çerçeve sözleşmedir.

Bankanın sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüğünün hukuki niteliği öğretide tartışmalı olmakla birlikte, banka kart hamilinin(oda üyesi) borcunu bloke süresi sonunda üye işyeri alacaklıya(oda veya borsa) ödemeyi garanti etmektedir. Yani halükarda banka oda tarafından pos cihazı kullanılarak çekilmiş tutarları odaya ödemekle yükümlüdür.

Oda ve borsaların aidatlarının kredi kartı ile ödenmesini kabul edilmesi durumunda, üye işyeri olarak herhangi bir banka ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun hususi ödeme şekilleri başlıklı 41 inci maddesinde olduğu gibi, bankaca tahsil edilen veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken meblağın(aidatın) bloke gün sayısında anlaşarak üye işyeri sözleşmesi imzalayabilecekleri, bu çerçevede bloke gün sayısının, aidat ödeme süresi içinde kalacak şekilde belirlenmesinin mümkün olduğu düşünülmekle birlikte, kredi kartı öğretide ve uygulamada çekte olduğu gibi bir ödeme aracı olarak kabul edildiğine göre, 6183 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde, ödemelerde çekin tahsil dairesine veya bankaya verildiği, paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı, **banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemelerde işlemin kartla yapıldığı, gün ödeme yapılmış sayılabileceği** düzenlemesine yer verilmiş ve dolayısıyla anılan madde hükmüne uygun düzenleme yapılabileceği, kartla işlem yapıldığı tarihte aidat ödemesinin yapılmış sayılacağı,

T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

2-Aidat borçları ve gecikme zamları kredi kartı ile taksitlendiren üyelere gecikme faizi tahakkuk ettirilip ettirilemeyeceği konusu;

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Tahsilat" başlıklı 58 inci maddesinin 5 fıkrasında, süresinde ödenmeyen aidatlara gecikme zammı uygulanacağı belirlenmiştir. Süresinde ödenmeyen aidat alacakları için, kredi kartı ile taksitlendirme yapılacağı tarihe kadar gecikme zammı uygulanması, bu tarihten sonra taksitlendirilen aidat borcu ve bu borca ait gecikme zammı için yeniden gecikme zammı, vade farkı v.s. gibi herhangi bir yaptırım uygulanmaması gerektiği,

3-Aidat borçları ve gecikme zamlarını kredi kartı ile taksitlendiren üyelere gecikme faizi tahakkuk ettirilmemesi; kanuni bir alacaktan ancak kanun ile vazgeçilebilmesi kuralına aykırılık teşkil edip etmeyeceği konusu;

Bilindiği üzere, 5174 sayılı Kanunun ve Yönetmeliğin yollaması ile aidat alacağına (üye yönünden borca) 6183 sayılı Kanunda tanımlanan "gecikme zammı" dışında, gecikme faizi veya vade farkı uygulanacağına yönelik kanuni bir düzenleme bulunmamaktadır. Yani, hangi kanuni alacaktan vazgeçilmiş sayılacağı konusunda açıklanması gereken bir bilgiye ihtiyaç duyulduğu, bu bilginin varlığı halinde, bu çerçevede konunun bir defa daha değerlendirilmesinin mümkün olabileceği,

4-5174 sayılı Kanunun 10 uncu ve 32 nci maddesine istinaden üyeliği askıya alınan üyenin durumu;

Yukarıdaki değerlendirmelere paralel olarak; 5174 sayılı Kanunun 10 uncu ve 32 nci maddesine istinaden üyeliği askıya alınan üyenin, aidat borçlarını kredi kartına taksitlendirmeleri durumunda, kredi kartı bir ödeme aracı olarak kabul edildiğine göre, kredi kartıyla pos cihazında işlem yapılması ile banka oda üyesi borçlunun borcunu ödemeyi kabul ve taahhüt etmiştir. Bu durumda kartla işlem yapıldığı gün ödeme yapılmış sayılacağı ve bu tarihten itibaren oda üyeliğinin askıdan indirilebileceği,

5-5174 sayılı Kanununun Geçici 16 ncı maddesine göre yapılacak uygulamada, kredi kartı ile taksitli ödeme halinde, taksitlendirmenin 28/08/2009 tarihini aşacak şekilde yapıp yapılmayacağı konusu;

Bilindiği üzere, 5174 sayılı Kanuna 5838 sayılı Kanun ile eklenen "Üyelerin oda ve borsalara, oda ve borsaların da Birliğe ödenmiş aidat borçlarına ait gecikme zamlarının tamamı ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde üyelerin oda ve borsalara, oda ve borsaların Birliğe olan aidat borçlarının tamamının ödenmesi halinde, bu borçlara ait gecikme zamları silinir" hükmüne yer verilmiştir. Bu hükümden yararlanmak amacıyla Kanunda öngörülen 28/08/2009 tarihine kadar başvurular hakkında, kredi kartı ile ödeme yapmaları halinde, 28/08/2009 tarihini aşacak şekilde ve herhangi bir gecikme zammı veya vade farkı uygulanmaksızın taksitlendirme yapılmasının mümkün olduğu,

Değerlendirilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

Ismail YÜCEL
Bakan a.
Genel Müdür

TOBB

TÜRKİYE
ODALAR VE BORSALAR
BİRLİĞİ

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞINA
(İç Ticaret Genel Müdürlüğü)

ANKARA

Atatürk Bulvarı 149, ANKARA

Konu:

İşaret ve No:

Tarih :

01.04.2009 10599

Malumlarınız olduğu üzere, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Tahsilât” başlıklı 58 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında; “Kuruluş **tahsilatları**; nakit, çek ve **banka kredi kartıyla** veya kuruluş adına açılan banka hesabına para yatırmak yada kuruluşun borcuna karşılık mahsup işlemi yapmak suretiyle yapılır. Oda ve borsalar ile bunların şubelerinde, banka kredi kartı kullanılarak aidat borçları ve gecikme zamları **meclis kararıyla taksitlendirilebilir**. Ancak, ödeme süresi başlamış ve henüz vadesi geçmemiş aidatlar taksitlendirilemez. Banka kredi kartı kullanılarak yapılacak taksitlerin sayısı on iki ayı geçemez.” hükmü yer almaktadır.

Bankalar ile kredi kartı hamili arasındaki ilişkiyi düzenleyen kredi kartı sözleşmesinin hukuki niteliği öğretilmelidir. Bu sözleşmenin, istisna akdinin özelliğini taşıyan bir iş görme sözleşmesi, bir hizmet sözleşmesi, vekâlet sözleşmesi, alacak temliki ve garanti sözleşmesi olduğu şeklinde çok farklı görüşler ileri sürülmektedir. Hazine Müsteşarlığının 01.04.1993 günlü ve 38681 sayılı T. Bankalar Birliği’ne muhatap yazısında; “Bu kartların bankalar tarafından çıkarılıp kullandırılmasında, kartın hamiline teslim tarihinde ilgili banka açısından müşteri lehine verilmiş bir garanti, kartın kullanımını takiben harcama belgesinin bankaya ibrazı ile kart hamilinin bu tutarı ödemesine kadar geçen süre zarfında ise **nakdi kredi niteliği açıktır.**” şeklinde görüş belirtilmiştir. (Prof.Dr.Seza Reisoğlu, Bankalar Kanunu Şerhi, Ankara 2002)

Oda ve borsaların aidatları kamu alacağı olmamakla birlikte, Anayasa Mahkemesinin 26.12.1972 tarihli 1972/40 E. ve 1972/61 K. sayılı kararı ile akçalı yüküm olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanundaki hükümlerinin emsalen değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu çerçevede;

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun hususi ödeme şekilleri başlıklı 41 inci maddesinde amme alacaklarının kredi kartı ile ödenmesi konusunda aşağıdaki hükümler yer almaktadır.

- Maliye Bakanlığı bu madde gereğince ödeme yapılmasını ihtiyar ettiği takdir, ödemenin banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanılmak suretiyle, yapılmasını düzenlemeye yetkilidir.
- Bankalarca tahsil edilen veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken paraların T.C. Merkez Bankasına aktarılması süresi, tahsil edildikleri tarihten itibaren azami 7, kredi kartı ile yapılan ödemelerde, işlem tarihini takip edene günden itibaren azami 20, postaneler vasıta kılınmak suretiyle yapılan ödemelerde, yapılan ödemelerin ilgili vergi dairelerine intikal ettirilme süresi, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren azami 10 gündür.
- Bankalar amme alacaklarının kredi kartı ile ödenmesi sırasında amme borçlusundan komisyon alabilirler. Maliye Bakanlığı, kredi kartı kullanılmak suretiyle yapılacak ödemelerde komisyon ödenmemesi için amme alacağının vade tarihinden (bu tarih dahil) azami 20 gün öncesine kadar belirlenecek bir sürede ödeme yapılması şartını getirmeye, ödemelerin; komisyonsuz veya komisyon karşılığı yapılma şekillerinden birini veya her ikisini birlikte kullandırmaya yetkilidir.

Maliye Bakanlığı 6 Ekim 2008 tarihinden itibaren kredi kartı ile vergi tahsilatı uygulamasına başlamıştır. Bu çerçevede kredi kartı kullanılmak suretiyle ödenmesine izin verilen amme alacaklarından ilk aşamada; Motorlu Taşıtlar Vergisi, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre verilen idari para cezaları, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'na göre verilen idari para cezaları, 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 21. maddesine istinaden erişme kontrollü karayollarından kaçak geçiş yapanlardan aranılan geçiş ücreti ve idari para cezalarının kredi kartı kullanılmak suretiyle ödenmesine imkân sağlanmış bulunmaktadır.

5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun uygulanmasında; **kredi kartı**, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını (nakitsiz ödeme aracı); **kart çıkaran kuruluş**, banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşları (banka); **üye işyeri**, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile yaptığı sözleşme çerçevesinde kart hamiline mal ve hizmet satmayı veya nakit temin etmeyi kabul eden gerçek veya tüzel kişiyi (oda veya borsa) ifade etmektedir.

Oda ve borsalarımızca aidatların kredi kartı ile ödenmesinin kabul edilmesi durumunda oda ve borsalarımız üye işyeri vasfı ile herhangi bir banka ile bloke gün sayısında anlaşarak (ortalama 20 gün) üye işyeri sözleşmesi imzalayacaklardır.

Üye işyeri sözleşmesi banka ile oda/borsa arasında sürekli borç ilişkisi sağlayan bir çerçeve sözleşmedir. Bankanın sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüğünün hukuki niteliği konusunda öğretide vekâlet, kefalet, üçüncü kişinin fiilini taahhüt, borç yüklenilmesi, borca katılma, üçüncü kişi yararına sözleşme, ifa uğruna edim, havale, akreditif, bankalar lehine şart olarak değerlendirildiği görülmektedir. Ancak her halükarda banka oda tarafından pos cihazı kullanılarak çekilmiş tutarları odaya ödemekle yükümlüdür. Aksi takdirde banka temerrüde düşecek ve oda Borçlar Kanunu madde 101 vd. hükümlerince borçlunun temerrüdünden doğan haklarını kullanabilecektir. Bankanın bu yükümlülüğü ise, harcama tutarlarını kart hamilinden tahsil etmiş olmasına bağlı değildir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 58 inci maddesi ödeme süresi başlamış ve henüz vadesi geçmemiş aidatların tek çekimle kredi kartı ile ödenmesini ve vadesi geçmiş aidat ve gecikme zamlarının ise meclis kararıyla 12 aya kadar kredi kartı ile taksitlendirilmesini mümkün kılmaktadır. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin olarak bazı oda ve borsalarımızdan gelen sorular aşağıdaki şekildedir.

- Kredi kartı ile ödenen aidat asgari 20 gün sonra oda/borsa hesaplarına geçeceğinden, üyenin hangi tarihte borcunu ödemiş sayılacağı; kartla ödemenin yapıldığı tarihte mi hesaplara geçtiği tarihte mi?

6183 sayılı Kanununun 44 üncü maddesinde; “41 inci maddeye göre yapılan ödemelerde çekin tahsil dairesine veya bankaya verildiği, paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı, **banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemelerde işlemin kartla yapıldığı**, münakale emri üzerine paranın tahsil dairesi hesabına geçtiği **gün ödeme yapılmış sayılır.**” hükmü yer almaktadır.

- Aidat borçları ve gecikme zamlarını kredi kartı ile taksitlendiren üyelere gecikme faizi tahakkuk ettirilecektir ?

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 10/A maddesinin son fıkrası; “Mal veya hizmetin kredi kartı ile satın alındığı durumlarda, satıcı veya sağlayıcı, tüketiciden komisyon veya benzeri bir isim altında ilave ödemede bulunmasını isteyemez.” hükmündedir.

- Aidat borçları ve gecikme zamlarını kredi kartı ile taksitlendiren üyelere gecikme faizi tahakkuk ettirilmemesi; kanuni bir alacaktan ancak Kanun ile vazgeçilebilmesi kuralına aykırılık teşkil etmekte midir ?

Üye işyeri(Oda/borsa) ile kart hamili arasındaki ilişkide; üye işyeri, kart hamilinin yaptığı harcamayı öncelikle sözleşme tarafı bankadan bu bankanın faaliyetini tatil etmesi halinde kartı çıkaran bankadan talep edecek, ayrıca milletlerarası kartlı sistem kuruluşuna -Visa veya MasterCard- başvuru hakkı saklı kalacaktır. Diğer bir deyişle, kartla alışverişte bankanın ödeme yükümlülüğü, **borcun nakli anlamına gelmemekte;** kart hamili ancak banka tarafından ödemenin yapılması ile işyerine karşı borcundan kurtulmakta, o takdirde işyerine ödeme yükümlülüğünün yerini bankaya karşı ödeme yükümlülüğü almaktadır. (Prof.Dr.Seza Reisoğlu, Bankalar Kanunu Şerhi, Ankara 2002)

Ancak teorik de olsa üye işyeri alacağını bu kuruluşlardan alamazsa, aralarındaki akdi ilişkiye dayanarak kart hamilinden de isteyebilecek olması ihtimali göz ardı edilerek, kredi kartı ile ödemenin borcun nakli olarak kabul edilmesi, borç nakledilen banka ile de yapılan sözleşme ile bu borcun ödemesinin yeni koşullara bağlanmış olması nedeniyle, bunun özel hukuk ilişkisi olduğunun dolayısıyla kanuni bir alacaktan vazgeçme sayılmayacağı yönünde bir değerlendirme yapılıp yapılamayacağı ?

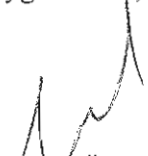
- Yukarıda belirtilen hususlardaki değerlendirmelere paralel olarak; 5174 sayılı Kanununun 10 uncu ve 32 inci maddesine istinaden askıya alınan üyelerin aidat borçlarını kredi kartına taksitlendirmeleri durumunda üye askıdan ne zaman indirilecektir; taksitlerin bittiği tarihte mi, kartla ödemenin yapıldığı tarihte mi?
- 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun Geçici 16 ncı maddesine istinaden, 28.08.2009 tarihine kadar oda ve borsalara aidat borcu olan üyelerin aidat borçlarının asıllarının tamamını ödemeleri halinde, bu borçlara ait gecikme zamları silinecektir.

Yine yukarıda belirtilen hususlarda yapılacak değerlendirmeler sonucunda; bu Geçici Madde hükmünden faydalanabilmek için taksitlendirme süresinin 28.08.2009 tarihini aşacak şekilde yapılıp yapılamayacağı?

Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 58 inci maddesinin yürütülmesine ilişkin olarak Birliğimizce bir genelge çıkarılması düşünülmekte olup, Bakanlığınızca yapılan denetimlerde farklı değerlendirilmelere neden olunmaması için konu hakkındaki görüşlerinize başvurulması gereği hâsıl olmuştur.

Konu hakkındaki görüşlerinizin Birliğimize ivedilikle bildirilmesini arz ederim.

Saygılarımla,

İsmail KÖKSAL
Genel Sekreter

30/03/2009 G.ÖZDEMİR Odalar Müdürü
29/03/2009 O.F.SOYSAL Oda ve Borsalar Daire Bşk
31/03/2009 İ.ELVERDİ Genel Sekreter Yrd.V.
Koordinasyon:
12/03/2009 N.ASLAN Müş.Avukat
09/03/2009 N.ŞAKAR Finans Müdürü
30/03/2008 F.DİNÇSOY Muhasebe Md.